GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămită.

Nr. 290. *Duminecă, 28 Decemvre.* 1886.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu I Ianuariu 1887 st. v., se va începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
pe trei lunĭ	**3 fl.**	pe trei lunĭ	**10 francĭ**
„ șése „	6 „	„ șése „	**20** „
„ unŭ anŭ	12 „	„ unŭ anŭ	**40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Abonaților de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḑiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 27 Decemvre 1886.

Erĭ și alaltăerĭ s'au ținutŭ în Viena conferințe ministeriale, carĭ s'au ocupatŭ paralelŭ cu două cestiunĭ de mare importanță pentru monarchiă: cestiunea reînoirei pactului dintre Austria și Ungaria și afacerea încheierii convențiunei comerciale din România.

Câtŭ pentru sfătuirile dintre miniștri-președințĭ și miniștrii de finance austriacĭ și unguresci în privința pactului ele n'au avutŭ unŭ resultatŭ favorabilŭ. Joia trecută au conferitŭ două óre întregĭ miniștrii Tisza și Szapary cu miniștrii Taaffe și Dunaievski, dér n'au putŭtŭ ajunge la o înțelegere în cestiunea petroleului. Ministrulŭ de finance austriacŭ a declaratŭ, că nu póte accepta nicĭ vama pe petroleu stabilită mai întâiu între ambele guverne, nicĭ vreuna din propunerile alternative ulteriore ale guvernului unguresců.

Erĭ, Vinerĭ, s'a mai ținutŭ o conferință comună, despre a căreia resultatŭ n'avemŭ încă nicĭ o scire, dér după cele premerse trebue sĕ credemŭ, că d-nii Tisza și Szapary au plecatŭ asérĭ din Viena, fără sĕ fi dusŭ cu sine, decâtŭ convingerea, că cabinetulŭ austriacŭ nu voiesce séu nu póte sĕ cedeze.

Unŭ resultatŭ mai bunŭ, se asigură, au avutŭ conferențele pentru încheierea convențiunei comerciale cu România. Precum scimŭ, ministrulŭ Sturdza a plecatŭ în ajunulŭ sĕrbătorilorŭ la Viena spre a reîncepe negociările cu guvernulŭ austro-ungarŭ. După ce a convorbitŭ mai înainte cu ministrulŭ de esterne și cu ministrii de comerciu din Pesta și din Viena d. Sturdza împreună cu referenții speciali română și a luatŭ parte la o conferență în ḑiua de Crăciunŭ ținută înainte de améḑĭ la ministeriulŭ de esterne sub președința comitelui Kalnoky și asistândŭ, afară de representanții românĭ, miniștrii Bacquehem și contele Szecheny, precum și șefulŭ de secțiune Szögyeny.

Acéstă primă convorbire oficială a avutŭ, după cum nĭ se telegrafiază, unŭ succesŭ favorabilŭ și s'a stabilitŭ că deja în aceeașĭ ḑi sĕ sĕ începă tractările speciale asupra convențiunei.

Spre scopulŭ acesta s'a întrunitŭ Joi după améḑĭ în ministeriu de comerciu, sub președiulŭ ministrului de comerciu marchisulŭ Bacquehem, o conferență, la care afară de d-lŭ Sturdza și de referenții sĕi speciali a luatŭ parte din partea ministeriului de esterne șefulŭ de secțiă Szögyeny și consiliarulŭ de curte Glanz, din partea ungurĕscă contele Szecheny cu referenții sĕi, în fine referenții ministrului de comerciu austriacŭ.

După câte au aflatŭ „Neue freie Presse“ despre mersulŭ negociărilorŭ, suntŭ încă marĭ dificultăți de a se delătura mai înainte de a se puté stabili o definitivă înțelegere între ambele guverne.

Ministrulŭ Sturdza sĕ fi declaratŭ în prima conferență de Joi diminéța, că guvernulŭ românŭ va presenta unŭ tablou alŭ tuturorŭ tarifelorŭ convenționale, ce resultă din tratatele comerciale, ce le-a încheiatŭ România cu Germania, Anglia, Rusia și Elveția. Se crede, că guvernulŭ românŭ voiesce ca aceste tarife sĕ se ia ca basă a negociărilorŭ.

Deja la articululŭ întâiu și alŭ doilea, care vorbesce de tratamentulŭ supușilorŭ reciprocĭ, s'au născutŭ dificultăți în privința Evreilorŭ, a „tĕrtanilorŭ“, pentru carĭ primulŭ proiectŭ alŭ guvernului austro-ungarŭ reclama unŭ felŭ de posițiune privelegiată, o esemțiune ce nu se putea pune în acordŭ cu legile existente române. Se pare că în privința acéstă miniștrii austro-ungurĭ au cedatŭ.

Cea mai mare dificultate oferă mai departe după asigurarea numitei foi, cestiunea clausei națiunei celei mai favorisate. Guvernulŭ austro-ungarŭ voiesce sĕ-șĭ creeze posibilitatea de a esporta articulele principale ale comerciului sĕu cu România. Elŭ are în vedere mai cu sémă productele industriei de casă din Transilvania și din Bucovina, producțiunea austriacă de marfă de lână ordinară, apoi esportulŭ de lemne, de inŭ, mai vĕrtosŭ de marfă de inŭ ordinarŭ, în fine esportulŭ articulelorŭ de confecțiune, și a unorŭ soiurĭ de ferŭ, de sticlă și de hârtiă.

Décă România în privința acestorŭ articole ar vrea sĕ concédă Austro-Ungariei numai favorurile ce le-a concesŭ Elveției, atuncĭ, ḑice „Neue fr. Presse,“ tóte ostenelele pentru înoirea tractatului arŭ fi zadarnice, căcĭ atuncĭ esportulŭ susŭ numitelorŭ articole ar fi eschisŭ.

In schimbulŭ concesiunilorŭ ce le-ar face România în privința articolelorŭ principale de esportŭ austro-ungare, fóia vienesă ḑice, că guvernulŭ — ea vorbesce totŭ numai de guvernulŭ austriacŭ — e gata a sprijinì pretensiunile României pe altŭ teremŭ. Astfelŭ i-ar face nu numai în privința vamei pe cereale, pe vite și a convenției veterinare, concesiunĭ, ci ar fi gata ai satisface și în privința adausului taxei vamale în comerciulŭ pe Dunăre, adausŭ pe care România pune unŭ mare prețŭ.

In privința importului de cereale și de vite ar fi gata guvernulŭ (austriacŭ) a merge „pănă la estremŭ“ cu concesiunile, dér libertatea importului de cereale o póte da numai în forma unui favorŭ în traficulŭ dela granițe.

După scirea telegrafică ce-o primirămŭ aḑĭ s'a stabilitŭ o înțelegere prealabilă asupra tuturorŭ punctelorŭ afară de doi paragrafĭ privitorĭ la dreptulŭ națiunei celei mai favorisate.

Décă acești paragrafĭ nu suntŭ de-o importanță capitală, atuncĭ amŭ puté crede, că înțelegerea s'a stabilitŭ asupra punctelorŭ principale ale tractatului și că astfelŭ temerea ḑiarului vienesŭ, ca nu cumva se se repețéscă spectacolulŭ unei ruperĭ a negociărilorŭ, care din punctŭ de vedere politicŭ ar fi regretabilŭ, nu se va împlinì.

Ni se anunță însĕ, că negociările se vorŭ încheia în Bucurescĭ. Acésta însémnă că încă nicĭ asupra punctelorŭ de căpetenia înțelegerea nu este pe deplinŭ stabilită.

Décă în asemenĭ împrejurărĭ a fostŭ lucru cu minte și cu sfatŭ de a scóte la ivélă certele confiniare cu România în camera ungară, cum a făcutŭ deputatulŭ Györffy cu interpelația sa de aḑĭ, va arăta viitorulŭ. Nouĕ ni se pare apucătura acésta de a face presiune asupra României fórte greșită.

Nu acésta este calea cea adevĕrată spre a face posibilă o durabilă amicițiă a statului românŭ vecinŭ cu monarchia nóstră.

Fundațiunea soțilorŭ Mihailŭ și Elisa Stroesco.

„Meseriașulŭ Românŭ“ dela 25 Decemvre a. c. a apărutŭ cu titlulŭ și cu pagina primă încadrată în aurŭ. Elŭ a avutŭ o îndoită sĕrbătóre, căcĭ a fostŭ așa de norocitŭ, ca în ajunulŭ sĕrbătorii nascerei Domnului sĕ pótă face cunoscutŭ cetitorilorŭ sĕi o faptă în adevĕrŭ nobilă și generósă, scriindŭ, sub titlulŭ de mai susŭ, următórele:

Cu mare bucuriă apucămŭ de astădată péna în mână. Ne bucurămŭ din adênculŭ inimei, că întêmpinândŭ pe cetitorii fóiei nóstre cu strămoșesculŭ „Bună diminéța la moșŭ Crăciunŭ“, suntemŭ în plăcuta posițiune de a le împărtăși o scire, care de bună sémă va invesel. pe orĭ și care Românŭ bine simțitorŭ, și în deosebĭ pe fiăcare meseriașŭ românŭ.

In repețite rêndurĭ am arătatŭ în colónele acestei modeste foi, cu câte nĕcasurĭ au a se lupta sêrmanii învĕțăcei și sodalĭ dela meserii, câte lipse au ei de a îndura, și câtŭ de restrînse suntŭ mijlócele, cu care Reuniunile nóstre în genere, și în deosebĭ Reuniunea nóstră din Brașovŭ póte sĕ vină în ajutorulŭ acestorŭ ființe în adevĕrŭ vrednice de compătimitŭ.

Ei bine, grațiă unei familii nobile în celŭ mai adevĕratŭ înțelesŭ alŭ cuvêntului, grațiă douorŭ inimĭ în adevĕrŭ românescĭ, multe din aceste necasurĭ vorŭ dispărea, lacrimile de pe multe fețe vorŭ fi svêntate, și totŭ odată acéstă foiă, care din tóte puterile caută sĕ contribuiéscă la luminarea și încurajarea meseriașilorŭ noștri, va fi asigurată în esistența ei.

Alăturea cu numele nemuritorilorŭ Dumitru Andronicŭ și Alecsandru Nedelcu poporulŭ nostru va avé sĕ rostéscă cu adêncă recunoscință numele douorŭ persóne vrednice de tótă stima și de tótă lauda, numele *soțilorŭ Mihailŭ și Elisa Stroesco.*

Următórele rêndurĭ adresate redactorului acestei foi vorŭ da tóte esplicările necesare:

Domnule Președinte! Urmândŭ cu viu interesŭ activitatea Asociațiunei pentru sprijinirea învĕțăceilorŭ și sodalilorŭ românĭ meseriașĭ, alŭ cărei președinte sunteți D-Vóstră, și stăruința ce o puneți pentru îmbunătățirea sorții poporului românescŭ din Transilvania [illegible] avêndŭ înși-ne convingerea, că prin o lucrare energică pe acestŭ terenŭ sĕ póte ferì mai ușorŭ sĕrmanulŭ poporŭ românescŭ de proletariatŭ și miseriă; vĕdêndŭ în fine dificultățile, cu care aveți sĕ Vĕ luptați pentru a ajunge scopulŭ binecuvêntatŭ ce'lŭ urmăriți, ne-amŭ hotărîtŭ a vĕ veni în ajutorŭ și a face o fondațiune la Associațiunea D-Vóstrĕ.

Donămŭ pentru scopulŭ Asociațiunei *suma de 25,000 fl. v. a.* sub numele *„Fundațiunea Soțilorŭ Mihailŭ și Elisa Stroesco“* și o destinămŭ pentru sprijinirea copiilorŭ sĕracĭ dela meserii și sodalilorŭ românĭ meseriașĭ, și spre a se forma industriașĭ românĭ perfecțĭ instruițĭ prin fóia „Meseriașulŭ românŭ,“ ce o redigiațĭ.

Dispunemŭ, ca acestŭ capitalŭ sĕ fiă în vecĭ neatingibilŭ, sĕ fiă sigurŭ plasatŭ sub condițiunile cele mai favorabile. Administrațiunea acestei fundatiunĭ sĕ va face după prescrierile actului fundaționalŭ, ce va urma posteriorŭ.

Destinămŭ, ca procentele capitalului fundațiunei nóstre sĕ se folosĕscă în următorulŭ modŭ:

Procentele dela suma de 20,000 fl. sĕ se întrebuințeze în sensulŭ statutelorŭ Associațiunei sprijinindu-se copiii românĭ sĕracĭ aplicațĭ la meserii cu vestmintele trebuinciόse, plătindu-se tacsele la scóle și la casurĭ de bólă, éră învĕțăceii românĭ talentațĭ sĕ fie așeḑațĭ în ateliere mai renumite plătindu-se onorariele, ce se pretindŭ; sodalii mai talentațĭ sĕ se trimită spre perfecțiune în meseria lorŭ cu ajutóre în străinĕtate la scolĭ de meserii speciale.

Avêndŭ convingerea, că fóia „Meseriașulŭ românŭ“, care o redigiațĭ D-Vóstră, contribue fórte multŭ la scopulŭ ce urmărițĭ: la promovarea meseriilorŭ și pentru cultivarea măestrilorŭ românĭ, și dorindŭ ca acéstă fóiă sĕ se pótă susține și pe viitorŭ, destinămŭ pentru fóia „Meseriașulŭ românŭ« suma de 5000 fl., ca cu procentele acestei sume sĕ se ajutoreze susținerea și redactarea.

Binevoițĭ d-le președinte a primi suma de douĕ-decĭ și cincĭ mii florinĭ v. a., și a o preda pentru scopulŭ de mai susŭ On. Comitetŭ și adunării generale a Asociațiunei pentru sprijinirea învĕțăceilorŭ și sodalilorŭ românĭ meseriașĭ.

Vĕ rogŭ arĕtați'mĭ décă disposițiunile nóstre suntŭ destulŭ de lămurite pentru scopulŭ ce urmărițĭ, spre a

puté face actulŭ formalŭ fundaționalŭ, care ar fi sĕ se întabuleze după legile d-vóstră.

Primiți, vĕ rogŭ, multŭ stimate domnule preşedinte, asigurarea celei mai destinse stime, ce vĕ păstrămŭ.

Soții Mihailŭ și Elisa Stroesco.

*

Fața cu o faptă atâtŭ de nobilă, atâtŭ de generósă, orĭ şi ce Românŭ doritorŭ de propăşirea némului sĕu de bună sémă nu va întârḍia a ura din adêncului inimei prea demnei părechĭ o viéță îndelungată şi plină de fericire. Fiă sigură acéstă prea demnă părechiă, că numele Mihailŭ şi Elisa Stroesco vorŭ rĕmâne neşterse în inimele Românilorŭ ardelenĭ, şi în deosebĭ în inimele de nou încurajațilorŭ meseriaşĭ românĭ!

SCIRILE ḌILEI.

Ḍiarulŭ germanŭ de aicĭ *„Kronstädter Zeitung“* de Lunĭ 3 Ianuariu n. publică unŭ articulŭ de fondŭ, în care arată că a întratŭ în anulŭ alŭ 51-lea de când esistă. Celŭ dintêiu numĕrŭ alŭ fóiei l'a scosŭ la 1 Maiu 1837 proprietarulŭ de tipografiă *Iohann Gött* sub titlulŭ „Siebenbürger Wochenblatt«, cu suplimentulŭ beletristicŭ „Blätter für Geist, Gemüth und Publizität“. Redacțiunea a condus'o Iohann Gött. Suplimentulŭ luà în 1838 titlulŭ »Blätter für Geist, Gemüth und Vaterlandskunde“. In 1840 fù *Anton Kurz* colaboratorŭ permanentŭ şi se adause unŭ alŭ doilea suplimentŭ sub numele »Satellit“. Incă în acelaşĭ anŭ se adause unŭ alŭ treilea suplimentŭ sub titlulŭ „Stundenblumen der Gegenwart“ la inițiativa rĕposatului br. Heyne-Geldern, întemeiătorulŭ ḍiarului »Wiener Fremdenblatt«. Colaboratorĭ ai fóiei „Siebenbürger Wochenblatt« au fostŭ distinşĭ bărbațĭ saşĭ şi maghiarĭ, precum: Iosef Franz Trausch, Anton Kurz, Samuel Schiel, Iosef Dück, Adolf Marienburg, Gustav de Heyne-Geldern, Iohann Karl Schuller, Dr. Daniel Roth, Stefan Ludwig Roth, Andreas Gräser, Iosef Haltrich, Iohann Friedrich Geltch, contele Iosef Kemeny ş. a. Fóia luà în 1849 titlulŭ „Kronstädter Zeitung«, apărêndŭ în locŭ de odată, de trei orĭ pe sĕptĕmână sub redacțiunea lui *Max Moltke.* După trei lunĭ trecŭ éră̦şĭ sub redacțiunea lui Iohann Gött până la 1862. Suplimentele încetară la 1858. La 1863 luà redacțiunea Dr. *Eugen de Trauschenfels,* care în 1869, după ivirea erei maghiare, trecŭ la Viena. Iohann Gött luà éráşĭ redacțiunea şi la 1876 o încredință fiului sĕu *Heinrich Gött.* Acesta murì în 1883 şi trecŭ redacțiunea éráşĭ asupra editorului fóiei Iohann Gött, care apoi dete responsabilitatea fóiei fiului sĕu celui mai tinĕrŭ *Fritz Gött.* La 1 Septemvre 1884 fù chiematŭ în fruntea fóiei actualulŭ redactorŭ *Iosef W. Filtsch,* apărêndŭ totodată ḍiarulŭ în fiecare ḍi.

Adresămŭ cele mai căldurόse felicitărĭ colegilorŭ dela „Kronstädter Zeitung“ şi le dorimŭ ca ḍiarulŭ sĕ prospereze de aci încolo încă şi mai multŭ.

—x—

Erĭ, Vinerĭ, a fostŭ în *Braşovŭ* ca de obiceiu *têrgŭ de sĕptĕmână.* Când pe acésta ḍi cade vre-o sĕrbătóre mare săséscă têrgulŭ de sĕptĕmână se strămută pe altă ḍi. La sĕrbătorile marĭ românescĭ oblăduirea comunală nu f[illegible] o escepțiă. Cu tóte astea sĕrbătórea se sêmte. [illegible] a fostŭ a doua ḍi de Crăciunŭ la Românĭ, şi nota-bene o Vinere, care pentru Saşĭ şi Sĕcui a fostŭ o ḍi de lucru şi de têrgŭ. Ce se veḍĭ însĕ? Piața gólă. Românii, ni-am ḍisŭ, au sĕrbătóre, sĕ cunósce că n'au venitŭ la têrgŭ, dér unde suntŭ Saşii şi Sĕcuii de pe la sate? Vêndĕtorĭ mai vedeai, dér cumpărătorĭ de totŭ puținĭ. Ce însémnă acésta? Insémnă că atuncĭ când lipsescŭ Românii, lipsescŭ cumpărătorii, țĕranulŭ nostru vine cu câte ceva de acasă, vinde ce póte, dér şi cumpĕră. Românii suntŭ dér cei ce cumpĕră şi vérsă banĭ mai mulțĭ în acéstă piéță, ei suntŭ nu numai talpa țĕrei, dér şi talpa comerciului din piața nóstră; Românulŭ e multŭ hulitŭ şi nĕpăstuitŭ de cei dela putere, dér totŭ creițarulŭ lui este temelia. Aşa şi ḍiua de erĭ nu s'a serbatŭ în piață ex officio, dér s'a serbatŭ de faptŭ, piața remânêndŭ gólă, pentru că Românii, avêndŭ Crăciunulŭ, n'au venitŭ la têrgŭ.

—x—

Ministrulŭ honveḍimei a încunosciințatŭ printr'o ordinațiune-cerculară jurisdicțiunile, că chemarea concediaților și reserviştilorŭ cavaleriei armatei comune în casulŭ unei mobilisărĭ se face ca şi la celelalte trupe. Din incidentulŭ, că comandele de întregire, avêndŭ sĕ stabiléscă, ca în toțĭ anii, consemnațiunile asupra casului de mobilisare şi sĕ le presinte ministerului de rĕsboiu, au făcutŭ întrebărĭ în acestŭ scopŭ. In Cluşiu s'a lățitŭ falsa scire, că regimentulŭ 51 de inf. a primitŭ ordinŭ de mobilisare şi de marşŭ.

—x—

D-lŭ *Mihaiu Cirlea,* notarŭ publicŭ r. în *Abrudŭ,* a deschisŭ acolo dela 1 Ianuariu cancelariă cu îndreptățirea de a primi documente nu numai în limba maghiară, ci şi în cea română şi germană.

—x—

D-lŭ Iacob Nagy, cunoscutulŭ artistŭ în fluerŭ, uniculŭ virtuosŭ pe acestŭ instrumentŭ, care locuesce de presentŭ în Braşovŭ, ne comunică, că dă lecțiunĭ celorŭ carĭ voescŭ sĕ se perfecționeze în cântarea cu fluierulŭ. Totodată se potŭ cumpĕra la d-sa fluere din lemnŭ de grenadill bine acordate. Locuința d-lui Nagy este pe Ritulŭ poştei (Postwiese nr. 668.

—x—

In *Chezdi-Oşorheiu* seceră difterita în fiecare ḍi jertfe.

—x—

„Fóiei Diecesane« din *Caransebeşŭ* i se scrie din *Prigorŭ,* la 16 Decemvre 1886: „Nu sunt autorisatŭ a rĕspândi laude în publicitate despre nimenea dér adevĕrulŭ şi faptele, care merită a fi cunoscute în generalŭ trebue sulevate publicului, referéscă-se acelea la persóne orĭ la unŭ poporŭ, pentru-ca posteritatea sĕ le pótă păstra şi sĕ sciă, că de unde se derivă şi isvorescŭ acele fapte, dér cu atâta mai mare bucuriă o facŭ acésta, căcĭ în viéța nóstră socială arare-orĭ putemŭ întimpina asemenea casurĭ. Obiectulŭ sulevării mele este invențiunea d-lui *Ioanŭ Topanŭ* locuitorŭ în Prigorŭ (p. u. Bozovicĭ com. Caraşŭ-Severinŭ) brevetată sub titlulŭ *„Construirea carului de povară“* (Costruction eines Lastwagens) pentru care invențiune atinsulŭ inventatorŭ a obținutŭ unŭ brevetŭ pentru Austro-Ungaria la 25 Octomvre 1886. Acéstă invențiune se referesce la carulŭ pentru Tramvay (în locŭ de cai) şi pentru transportŭ de povară, pasagerĭ etc., fiindŭ pusŭ în mişcare acurivă prin forța duorŭ ómenĭ séu prin forța aburului; acéstă descoperire o facŭ altcum şi pentru amatorii de invențiunĭ, capitaliştĭ şi alțĭ industriaşĭ, carĭ voescŭ într'adevĕrŭ a'şĭ fructifica capitalele lorŭ cu punerea în aplicare a acestei invențiunĭ simple, dér fórte practice; ar trebui de aceea sĕ se intereseze publiculŭ nostru cu atâtŭ mai tare, căcĭ respectivulŭ domnŭ are prospecte de a o vinde la capitaliştĭ din țĕrĭ străine. Cunoscŭ tóte principiile atinsei invențiunĭ şi m'am convinsŭ şi din apreciarea ómenilorŭ de specialitate, că invențiunea din cestiune este aplicabilă şi este o operă ce'şĭ va crea unŭ viitorŭ frumosŭ. decĭ nu țină lucru de prisosŭ, a face acéstă scurtă schițare despre desŭ numita invențiune şi pentru aceia, carĭ suntŭ în posițiune materială favoritóre, o ocasiune sĕ nu o petrécă cu vederea, căcĭ industria este uniculŭ ramŭ de câştigŭ, care între jurstările presinte póte crea omului o stare independintă şi favoritóre.“ — *Teodorŭ Câmpianu,* preotŭ.

—x—

In *Gyergyo-Belbor* au fostŭ atacațĭ şi muşcațĭ 11 ómenĭ de o haită de lupĭ

—x—

Corulŭ vocalŭ românŭ din *Biserica-albă* arangiază Mercurĭ în 31 Decemvre 1886, (12 Ianuariu 1887) în preséra de Sân.-Vasile (anulŭ nou) în localitățile societății reuniunei de cantŭ germane dela „Burg“ o *Serată ordinariă,* cu următórea programă: 1. „Seninŭ şi fortună“ cântecŭ barb. de Vorubchievicĭ esecutatŭ de corulŭ vocalŭ. 2. „Tata Mosiu“ cântecŭ bărb. cu tenor-solo, esecutatŭ de corulŭ vocalŭ cu acompaniarea de forte-piano. 3. „Sermanii second.-tenoriscĭ“ cântec comicŭ de W. E. Nessler esecutatŭ de corulŭ vocalŭ. Acestorŭ piese de cantŭ urmézā: *Cinel-Cinel,* representațiune comică teatrală în 1 actŭ, cu cântece de V. Alexandri. Persónele: Sandu boieriu de 50 de anĭ Smarandița, nepóta lui. Tincuța, vara Smaranditei. Florica, țerancă tenera. Graurŭ, feciorŭ boerescŭ din Moldova. Dame, țeranĭ, țerance lăutarĭ. Scena se petrece la o moşie din România, la confiniulŭ Moldovei în anulŭ 1858. Inceperea jocului: Musica o va esecuta Capela regiment. c. r. Infanterie Nr. 33. Inainte de meḍul nopții se vorŭ presenta 2 tablourĭ de marmore şi 1 tablou viu: 1. „Fata lui Jefta în asceptarea tatălui sĕu“ tablou din istoria biblică a lui Dorée. 2. „Psyche în templa roselorŭ“ de Paulŭ Thumann. 3. „Simboliculŭ anului vechiu şi nou,“ tablou viu. Bilete de intrare suntŭ spre vêndare la Domnii: D. Bălănescu, N. Krestics şi A. Mina cu prețulŭ de 60 cr., ér' la cană cu 70 cr. Membrii ajutătorĭ au intrare gratuită. Inceputulŭ precisŭ la 8 óre séra. *Corulŭ vocalŭ românŭ*

—x—

Unŭ ḍiarŭ din Aradŭ aduce scirea, că ministrulŭ-preşedinte *Tisza* a primitŭ ḍilele acestea o citațiune, prin care se cheamă pe ḍiua de 9 Ianuarie 1887 înaintea judecătorului Matyassovsky, pentru a depune ca *martorŭ.* Se ḍice, că unŭ neguțătorŭ din Aradŭ ar fi intentatŭ unŭ procesŭ în contra unui administratorŭ alŭ unei moşii a ministrului-preşedinte, ér advocatulŭ neguțătorului pretinde ascultarea ca martorŭ a ministrului Tisza.

—x—

Pirotechnia armatei române se va mări pentru a se putea înmagazina cantitățile cele marĭ de materialŭ de rĕsboiu ce s'au grămăditŭ. De asemenea se va mări arsenalulŭ flotilei Colonelulŭ *Gigârtu* şi căpitanulŭ veterinarŭ *Bădulescu* vorŭ pleca după sĕrbătorĭ în Caucasŭ spre a face nouĕ cumpărărĭ de cai pentru artireliă şi cavaleriă.

—x—

Ateneulŭ românŭ din *Bucurescĭ* întrunindu-se în adunare generală, a procedatŭ la alegerea secțiunilorŭ şi s'au alesŭ: Pentru secțiunea sciințelorŭ morale şi politice: d-nii C. Esarcu, preşedinte, Al. Petrescu, vice-preşedinte, Tache Ionescu şi T. G. Djuvara, secretarĭ. Pentru secțiunea literaturei şi a artelorŭ frumóse d-nii: V. A. Urechiă, preşedinte, Tătărescu, vice-preşedinte, St. Velescu şi Duiliu Zamfirescu, secretarĭ. Alegerea membrilorŭ pentru secțiunea sciințifică s'a amânatŭ.

—x—

Corectorulŭ şi paginatorulŭ „Gazetei“ au voitŭ pe semne sĕ pună la probă răbdarea cetitorilorŭ noştri, căcĭ au anunțatŭ în capulŭ numĕrului de Joi alŭ fóiei nóstre (Nr. 289), că „ḍiarulŭ nu va apăré până Lunĭ“. Redacțiunea însĕ, considerândŭ că în timpurile aceste mişcate cetitorilorŭ noştri trebue sĕ le cadă greu a rĕmâné 4 ḍile una după alta fără ḍiarŭ, avêndŭ de altă parte firma convingere, că cetitorii „Gazetei“ nu se numĕră între aceia, carĭ sĕ mândrescŭ a esercita răbdarea ca o „virtute națională“, s'a decisŭ a scóte ḍiarulŭ şi aḍĭ, pentru ḍiua de Dumineca.

Manifestațiunile Grănițerilorŭ.

Adresa Grănițerilor din cercul Rodnei.

(Urmarea subscrierilorŭ la adresa de aderare şi recunoscință cătră d-nii Dănilă Lica şi Gavrilă Manŭ.)

Mitrofanŭ Pirlia, Clementŭ Pirlia, Ilie Puiulŭ, Teodorŭ Hangia, Vasile Blota, Domide Puiulŭ, Gavrilă Puiulŭ, Iovulŭ Motofelea, George Motofelia, Ionŭ A. Cărbune, Samuilă Negruşieru, Iacobŭ Bumbulŭ, Grigore A. Timuca, Aftone Androneşi, Clementŭ G. Bolfă, Timoteiu Berendie, Stefanŭ Oticu, Silvestru Oticu, Pavelŭ A. Lazaróie, Ioniță Lazaróie, Grigoraşŭ Deacu, Grigore Deacu, Stefanŭ Săngiorgianŭ, Ioachim Ustina, Filipŭ Rațiŭ, Ionŭ Rațiu, Ilie Sâng orgianŭ Grigore Savanŭ, Iacobŭ Coruțiu, Procope Hadareu, Avacomŭ Hodorogea, Andronicŭ Scriduneşiu (prin Mihaiu Biția), Procope Scridoneşĭ, Onisimŭ Androneşĭ, Andronŭ Vasilca, Dorofteiu Cărbune, Grigore Popicka, Tanase Timuca, Grigore Timuca, Nechita Timuca Tóderŭ Virticu, Paramonŭ Flămîndu, Vasile Avramŭ, Damianŭ Cărbune, Sciridonŭ Cărbune, Romanŭ Virticŭ, Pantelemonŭ Avramŭ, Sirdea Rauca, Paramonŭ Olariu, Profirŭ Rauca, Zanóve Flămându, Vasile Virticŭ, Dumitru Avramŭ, Davidŭ Ciroie, Anchidimŭ Fleşca, Benedicŭ Bumbulŭ, Avacomŭ Hoza, Saviru Hoza, Ion Hoza, Maftei Hoza, Ciforŭ Berende, Pavelŭ Hodorógă, Griasimŭ Urece, Ionŭ S. Barna, Petre Ilovanu, Davidŭ Leonte, George Truțiu, Marcu Croitoriu, Ioanŭ I. Berendea, Antone Berendia, Iovulŭ Urece, Ioanŭ G. Urece, Ciforŭ Leonte Tóderŭ Hozatŭ, Iacobŭ Galuşcă, Andronŭ Croitoriu, Platonŭ Candale, Terente Urece, Ciforŭ Cioncanu, Leonte Hoza, Ovacom Clomposiu, Pavelŭ Madalina, Niculai Candale, Trofimŭ Vraneu, Grigore Candale, Vasile Rauca, Bonifatŭ Candale, Ciforŭ Sidorŭ, Ciforŭ Popŭ, Gavrilă Breja, Simionŭ Andronesi, Onisimŭ Ționcanu, Tanase Sidorŭ, Santonŭ Candale, Terente Barna, Simionŭ Ursa, Sidnrŭ Burta, Filimonŭ Burta, Iosefŭ Barna, Domide Candale, Marținŭ Ționcanu, Loginŭ Olariu, Mihaiu Ionŭ Popŭ, Alexandru Popŭ, Ionŭ Buhaiu, Ionŭ Strimbulŭ, Varnavŭ Strîmbulŭ, Simionŭ Lorintinŭ, Stefanŭ Berendea, Antonŭ Motofelea, Costanŭ Bolfa, Mihaiu Sidorŭ, Costanŭ Corutiu, Ioanŭ Corutiu, Sidorŭ Olariu, Ionŭ Motofelia, Iacobŭ Groza, Iacobŭ Cretiu Grigoraşŭ Galuşcă, (prin Mihaiu Bitia.)

Grănițerii din Rodna nouă (Şanțŭ): Ilarionŭ Filipoiu, parochŭ, Pamfiliu Grapini cooperatorŭ, Lazarŭ Domide proprietarŭ, Leontinŭ Popŭ proprietarŭ, Pantelemonŭ Piorasiu, Antoniu Cotulŭ, Antonŭ Domide, Ciforŭ Cicsia, Andreiu Grapini, Donisa Iuganŭ, Condrate Iuganŭ, Ciforŭ Olariu, Filipŭ Popŭ, Constantinŭ Popirtiacŭ, Onisimŭ Domide, Dionisiu Domide, Ioanŭ Domide, Zacharie Porciu, Cornilă Iuganŭ, Tanasiu Scripețiu, Pantelemonŭ, Domide Vasilie Cicsia, Luca Căileanu, Ionŭ Grapini Macarie Iuganŭ, Stefanŭ Petrescanŭ, Cosma Todosa, Valeriu Popŭ, Leonŭ Grapini, Nechita Filipoi, Ştefanŭ Sangeorzanŭ.

(Subscrierile vorŭ urma.)

De lângă Tăşnadŭ, *Sĕlagiu,* Decemvre 1886.

(Bisericĭ nouĕ). Câteva fapte mărețe, sĕvêrşite în douĕ tracte protopopescĭ din diecesa Gherlei — alŭ Eriuluį şi alŭ T. Sărăoadului — voescŭ de astă dată sĕ aducŭ la cunoscința on. publicŭ cetitorŭ.

Nu voiu aminti despre renoirea câtorva bisericĭ, edificarea mai multorŭ case parochiale şi şcolare, nicĭ despre sporirea de fondurĭ eclesiastice şi pentru instrucțiune în unŭ timpŭ scurtŭ de abia cățĭva anĭ, ci mĕ voiu mărgini a aduce în legătură cu sânțirea unei bisericĭ nouĕ clădite, întêmplată în ḍilele trecute, şi alte asemenea acte religióse, sĕvîrşite în alte comune, unde s'au edificatŭ de curêndŭ trei bisericĭ nouĕ, totŭ atâtea monumente sacre, carĭ atestă viu progresulŭ moralŭ-religiosŭ, câtŭ şi desvoltarea gustului estheticŭ la poporulŭ nostru, care cu marĭ jertfe a făcutŭ isbêndă nobilă pentru umilirea seculară a părințilorŭ şi strămoşilorŭ, cărora sila feudalismului celui crêncenŭ nu l'a iertatŭ a lăsa urmaşilorŭ sĕi legiuițĭ decâtŭ nisce clădirĭ scunde de bârne, cu ferestri câtŭ pumnulŭ, nisce bisericuțe ascunse la câte unŭ capĕtŭ de uliciórá, căcĭ în locŭ mai de cinste nu-i era iertatŭ Românului nicĭ pe Dumneḍeu a-lŭ lăuda.

Voiu vorbì dér mai întâiu despre biserica din Căoaşŭ (Erkávás) protopopiatulŭ Eriului, care în tómna anului 1882 fù sânțită prin Rev. d-nŭ vicarŭ A. Barboloviciu, ca delegatŭ episcopescŭ, în ḍiua de Sântă-Măriă

(Sept. 20) în presența unui numĕrŭ imposantŭ de poporŭ adunatŭ din tóte părțile.

Acestŭ templu măreṭŭ așeḍatŭ în celŭ mai frumosŭ locŭ alŭ comunei, aprópe de drumulŭ de țéră, care prin posiția lui înfrumsețéză nu numai comuna, ci jurulŭ întregŭ, s'a rădicatŭ din sacrificiile poporenilorŭ, carĭ abia suntŭ 500 suflete, în frunte cu Mecenatele, seniorulŭ advocat românŭ din Tășnadŭ, d-lŭ Georgiu Filepŭ. D-sa, pentru a vedé în comuna sa natală o biserică după pretensiunea timpului, pe lângă zelulŭ cu care a lucratŭ, a veghiatŭ și a alergatŭ pentru adunarea materialului necesarŭ, a sacrificatŭ și dela sine frumósa sumă de 3700 fl., cu carĭ a contribuitŭ la acoperirea speselorŭ bisericei, carĭ au fostŭ aprópe 9000 fl. Onóre și recunoscință d-sale.

A doua a fostŭ biserica din filiala Pirnului — Sărăoḍeulŭ, în protopopiatulŭ T. Sărăoadului. — Aicĭ o mână de ómenĭ, cam la 150 suflete, și-au edificatŭ din materialŭ solidŭ o biserică frumósă cu puterile proprii pe lângă unŭ modestŭ ajutorŭ din liberalitatea Maiestății Sale Monarchului nostru. Nu mai puținŭ de lăudatŭ este poporulŭ românescŭ din filiala Silvașiului — Móra Banfy, — asemenea din protopopiatulŭ T. Sărăoadului, unde bisericuța de lemnŭ a fostŭ arsă. Acestŭ sătuțŭ, deși abia numĕră 100 suflete, avêndŭ în frunte pe zelosulŭ preotŭ Patriciu Lobonțiu, asemenea mai numai din puterile proprii în timpŭ de unŭ anŭ și-a rădicatŭ o biserică de pétră solidă așa frumósă, încâtŭ ar puté servi spre onóre orĭcăruĭ satŭ, fiă și mai înpoporatŭ. Tóte acestea au fostŭ sânțite în tómna anului 1882.

Exempla trahunt. Comuna Cigu din protopopiatulŭ Eriului avea o bisericuță de bârne, în care fără periclitarea vieței era cu neputință a servi și a asculta servițiele sânte. Afară de acésta, aflându-se chiar lângă drumulŭ de țéră, eră obiectŭ de milă și compătimire pentru călĕtorĭ. Poporulŭ sta locului, nu scia de unde sĕ încépă. Omenii puținĭ, abia 200 suflete și sĕracĭ. Fondulŭ eclesiasticŭ fórte modestŭ. Ce sĕ facă, din ce 'șĭ vorŭ edifica biserica? — La unŭ indemnŭ providențialŭ, însuflețitŭ de progresulŭ satelorŭ vecine și încuragiatŭ din partea inteligenței mirene și preoțescĭ de prin jurulŭ Tășnadului: energiosulŭ și de mare laudă vrednicululŭ Nicolae Hoble, curatorŭ prim. și omŭ cu bună stare, c'unŭ „Dómne ajută“, rostitŭ din profundulŭ inimei, a făcutŭ sĕ se încépă edificarea bisericei în comuna sa Cigu. Acestŭ omŭ, plinŭ de zelŭ și curagiu, cu atâta pricepere a diresŭ lucrurile, îndemnândŭ pe cei șovăitorĭ, încuragiândŭ pe cei bunĭ și mustrândŭ pe cei nepăsătorĭ, încâtŭ, delaturândŭ orĭ ce pedece, poporenii din Cigu, în frunte cu acestŭ curatorŭ zelosŭ, au ajunsŭ cu ajutoriulŭ lui Dumneḍeu de a-șĭ vedé rădicată o biserică frumósă din cărămidă arsă, destulŭ de mare, bine luminósă și în celŭ mai ridicatŭ locŭ din comună.

E vrednicŭ a aminti, că devenițĭ în o stare critică cu edificarea din lipsa banilorŭ, fù de ajunsŭ unŭ simplu apelŭ la generositatea frațilorŭ de unŭ sânge și mai cu bună stare din comunele vecine, carĭ au grăbitŭ a li trămite unŭ ajutoriu de preste 300 fl. Au mai primitŭ ajutoriu și din alte locurĭ, cum se va vedé mai la vale.

(Va urma).

Atentatul contra d-lui Brătianu.

Interogatorulŭ martorilorŭ acusărei.

(Continuare.)

Pecetescu ḍice, că e vrășmașulŭ celŭ mai mare alŭ Orovenilorŭ, dér personalŭ; unde e vorba de politică, sĕ nu se spună lucrurĭ, pe carĭ Orovenii nu le au ḍisŭ.

G. Apostoleanu, comerciantŭ din Bucurescĭ, a auḍitŭ la poliția strigăte, ca și cum bătea pe cineva. Stoica ḍice însĕ că n'a fostŭ bătutŭ.

Sterie, birtașŭ, ḍice că Oroveanu mânca la elŭ, la masă vorbea ce vorbescŭ ómenii, nu înjura guvernulŭ, făcea oposiție ca tótă lumea.

Alter Frenkel ḍice, că i-a spusŭ Ilie Ionescu, că décă ar fi venitŭ procurorulŭ cu cincĭ minute înainte la Oroveanu, ar fi găsitŭ pe Pompilie Stănescu pe acolo. Ilie Ionescu însĕ ḍice, că vorbele acestea le-a auḍitŭ de prin lume.

Vasile Pepenéță, sergentŭ de stradă, scie că într'o séră i-a spusŭ Pompilie Stănescu, că n'are sĕ mai fiă polițaiu căpitanulŭ Teodorescu; aceste i le-a spusŭ în nóptea de 4. Nu crede însĕ, că Stănescu a fostŭ la Oroveanu.

Iosifŭ Brâncoveanu, antreprenorŭ, nu cunósce pe nicĭ unŭ acusatŭ; în 1884 primarulŭ din Pitescĭ I. Rădulescu, acum deputatŭ, i-a ḍisŭ, că i-ar fi spusŭ: veḍĭ d-lŭ Brătianu alŭ d-vóstre cum a espulsatŭ pe Ardelenĭ, așa o sĕ vĕ espulseze pe toțĭ; că trebue sĕ se găséscă cineva, care sĕ omóre pe d-lŭ Brătianu. — D-lŭ I. Lahovari observă, că aicĭ nu se face procesulŭ d-lui I. Rădulescu.

Petrescu face deposițiunĭ în contra Orovenilorŭ. Ḍice că atentatulŭ s'a făcutŭ de Iosifŭ Oroveanu în complicitate cu G. Protopopescu și Stănescu, ér că Oroveanu a datŭ lui Stoica o poliță de 5000 leĭ și 100 leĭ de cheltuială. Acestŭ martorŭ a fostŭ datŭ judecății pentru bătae și condamnatŭ la doi anĭ.

Interogatorulŭ martorilorŭ apĕrării.

C. A *Mărgăritescu*, advocatŭ, ḍice că în 1882 Oroveanu a fostŭ alesŭ primarŭ în Rîmnicul-Săratŭ prin libera voință a cetățenilorŭ. Atâtŭ ca omŭ privatŭ câtŭ și politicŭ Oroveanu e onestŭ. Pe Stoica nu-lŭ cunósce și nu l'a vĕḍutŭ cu Oroveanu. La alegerile județene Iosifŭ Oroveanu a fostŭ maltratatŭ și amenințatŭ cu revolverulŭ în inimă de primarulŭ Popescu. G. Protopopescu e omŭ onestŭ și muncitorŭ. Stănescu era îngrijitorŭ la moșia d-lui Pleva. În séra atentatului Iosifŭ Oroveanu era liniștitŭ și vorbea despre grâu. Oroveanu nu era doritorŭ de mărire, n'a făcutŭ parte din grupulŭ ḍiarului »Rîmnicu-Săratŭ“ și nicĭ n'a luatŭ banĭ de ai societății cooperative pentru întreținerea ḍiarului „Remniculŭ, deórece societatea nu esista când apărea numitulŭ ḍiarŭ.

Lazarŭ Teodorŭ cunósce din Anvers pe Ioanu Oroveanu, nu l'a auḍitŭ spunênd, că d-lŭ I. Brătianu trebue omorîtŭ. Oroveanu e omŭ cum se cade. Ioanŭ Oroveanu este acela, care a alungatŭ politica din societatea studențilorŭ.

Mihăescu, consilierŭ comunalŭ, spune, că Orovenii și G. Protopopescu se bucură în R.-Săratŭ de cea mai bună reputație și e fórte bine primitŭ în societate. Despre Măiță spune, că e omŭ de nimicŭ, a fostŭ spionŭ polițienescŭ și după atentatŭ s'a făcutŭ stăpânŭ de prăvăliă.

Dr. *Octaviu Blasianu* cunósce bine pe frații Orovenĭ, ér pe Protopopescu și Stănescu ca cliențĭ; pe Muscalu și pe Stoica nu i cunósce. Măiță e omŭ desfrĕnatŭ. Stănescu e omŭ cu stare bună ér Eracle Petrescu era luatŭ în rîsŭ și pentru banĭ ar fi făcutŭ orĭ ce. Hersch Toboșŭ e totŭ ce póte fi mai murdarŭ, precum iĭ e și ocupația.

Manole Teodorescu, fostŭ stăpânŭ lui Măița, care a fostŭ mai multŭ agentŭ polițienescŭ decâtŭ calfă de barbierŭ, n'a vĕḍutŭ pe Orovenĭ la Stoica nicĭodată. Pe Stoica ilŭ scie de omŭ așeḍatŭ. Măiță mergea totŭ la cârcĭumă. Înainte de a fi depusŭ Măiță declarația la judecătorĭ n'avea nicĭ o para și ca sĕ se ducă la Bucurescĭ l'a împrumutatŭ martorulŭ cu 4 francĭ și acum are prăvăliă.

Nicolae Ocheșelu n'a vĕḍutŭ pe nicĭ unŭ Oroveanŭ la Stoica. Pe acesta l'a auḍitŭ vorbindŭ, că décă ar cădé d-lŭ Brătianu, s'ar îndulci licența. Pe Stănescu nu l'a vĕḍutŭ nicĭodată la Stoica.

Ionŭ Comanescu în séra de 4 Septemvre a fostŭ în prăvăliă la G. Protopopescu și au statŭ amêndoi acolo până au închis'o. Protopopescu era ca totdeuna. Pe Stănescu nu l'a vĕḍutŭ nicĭ odată la Stoica.

Nița P. Nazarŭ, vĕduvă, cunósce pe toțĭ acusații, stă cam vis à vis de Stoica, n'a vĕḍutŭ nicĭ pe Orovenĭ nicĭ pe Stănescu nicĭodată la Stoica. (În timpulŭ acesta procurorulŭ Cociașŭ a șoptitŭ nisce cuvinte la urechia acusatului Stoica. D-lŭ Grădișteanu rógă pe președintele sĕ constate acésta. Procurorulŭ ḍice, că i-a șoptitŭ ceva în privința planului cum e așeḍată casa lui Stoica și a martorei. Începe discuția între advocații apĕrărei și între procurorŭ, care apoi se liniștĭ).

***

După încheierea numĕrului trecutŭ alŭ fóiei nóstre primirămŭ scirea din Bucurescĭ, că în procesulŭ privitorŭ la atentatulŭ contra ministrului Brătianu, acusatulŭ principalŭ *Stoica Alexandrescu* a fostŭ declaratŭ vinovatŭ și condamnatŭ la *muncă silnică de 20 de anĭ*, ear complicele lui Muscalu la unŭ anŭ închisóre. Ceilalțĭ acusațĭ au fostŭ toțĭ achitațĭ de juriu.

Vomŭ începe în nr. viitorŭ a da părțile esențiale din pledoariile, ce au premersŭ verdictului.

(Va urma.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 7 Ianuarie st. n. — Negociările privitóre la *convențiunea comercială cu România* au luatŭ unŭ *cursŭ favorabilŭ*.

Erĭ s'a putută începe deja examinarea în detailŭ meritorică a proiectelorŭ privitóre la tractatulŭ de comerciu împreună cu tarifulŭ vamalŭ cu tractatulŭ adițional asupra comerciului dela graniță, cu convențiunea veterinară. Conferența care n'a oferitŭ până acum nicĭ o greutate, sĕ va continua astăḍĭ.

VIENA, 8 Ianuarie. — Conferința privitóre la tractatulŭ comercialŭ românŭ s'a sfătuitŭ asupra tuturorŭ proiectelorŭ, ce au fostŭ presentate. Numai doi paragrafĭ, ce se referă la clausula națiunei celei mai favorisate, nu s'au discutatŭ.

Astăḍĭ se continuă conferența, se crede însĕ că negociările vorŭ fi finalisate în Bucurescĭ.

BUDAPESTA, 8 Ianuarie. — Deputatulŭ *Györffy* adreséză către ministrulŭ-președinte o interpelare din causa *violărilorŭ de frunțarii*, ce s'au comisŭ și se comitŭ dela 1853 încóce din partea României, care mai alesŭ în comitatulŭ Ciucului (în Transilvania) nu numai că au ocupatŭ cu forța teritoriu, ci prin continuele încălcărĭ ale soldațilorŭ românĭ amenință viéța și proprietatea cetățenilorŭ Ungariei. Györffy întrébă pe ministrulŭ-președinte, décă este aplecatŭ până la încheierea unei definitive convențiunĭ de a face sĕ se respecte actele pentru regularea graniței dela anulŭ 1791 și de a stărui sĕ se restabiléscă *status quo* celŭ de o sută de anĭ și sĕ se apere integritatea țerei. Întrébă mai departe pe ministrulŭ, décă este aplecatŭ de a cere *României satisfacțiune pentru violările de frontarie, precum și reîntórcerea pagubelorŭ materiale causate.* Interpelațiunea acésta a fostŭ predată ministrului-președinte.

—0—

BUDAPESTA, 8 Ianuarie. — Ministrulŭ de justiță presentéză camerei unŭaproiectŭ de lege privitorŭ la dreptulŭ ereditarŭ.

Desbaterea asupra bugetului se va începe în 17 Ianuarie s. n.

—0—

ATENA, 8 Ianuarie. — Din causa unorŭ manifestațiunĭ grecescĭ pe insula Creta, la carĭ nu luatŭ parte și consulii Greciei în Canea, Rethymos, Heraclion, înalta Pórtă a cerutŭ dela guvernulŭ din Atena, ca sĕ rechiame pe consulii grecescĭ din numitele localitățĭ. Cabinetulŭ grecescŭ nu este dispusŭ a satisface acestei pretensiunĭ a Porței.

DIVERSE.

Popóre de piticĭ în Africa. — În urma comunicărilorŭ călĕtorilorŭ noului statŭ Congo s'a făcutŭ cunoscutŭ, că prin sinurile rîului Congo trăescŭ mai multe seminții de piticĭ. Deja când Schweinfurth la 1870 străbătu regiunea încă necercetată a Congului, țĕrĭ spre mirarea sa la Munza, regele Monbuțilorŭ, unŭ bĕtrânŭ înaltŭ de 1·50 metru. Intre ai lui, așa ilŭ asigurau, acesta era unŭ uriașŭ; câteva ḍile mai târḍiu vĕḍŭ Schweinfurth mai mulțĭ piticĭ, și când ajunse la vecinulŭ regelui Munza, la Mumeti, vĕḍŭ unŭ regimentŭ întregŭ de piticĭ. Toțĭ erau armațĭ cu lăncĭ și sĕgețĭ micĭ. Nicĭ-unulŭ însĕ mai înaltŭ de 1·50 metru, dér de o înfățișare rĕsboinică. Piticii aparțineau seminției Akka, alŭ cărei teritorŭ n'a fostŭ călcatŭ încă de nicĭ unŭ Albŭ. Lui Schweinfurth îi succese sĕ înduplece pe regele Mumeti de a da în schimbulŭ unui câne, unŭ Akka de 17 anĭ, înaltŭ de 1·34 metru, care sĕ-lŭ urmeze în Europa. Piticulŭ Nsevone ilŭ însoți într'adevĕrŭ spre Europa, murĭ însĕ pe drumŭ deja în Berber. De atuncĭ s'a auḍitŭ de repețite orĭ de piticĭ, și chiar misionarulŭ Grenfeld, când cercetă Tschonopa, a vĕḍutŭ piticĭ; dér ca sĕ vĕḍă pe piticĭ în locuințele lorŭ proprii, sĕ observe activitatea lorŭ, și în genere sĕ afle ceva mai amĕnunțitŭ despre eĭ, i-a succesŭ de curêndŭ agentului germanŭ din Congo, Dr. Ludwig Wolff. Elŭ aflându-se pentru puținŭ timpŭ în Bruxella, făcu unŭ raportŭ amĕnunțitŭ asupra piticilorŭ statului Congo. Când Dr. Wolff se presentă la reședința căpeteniei Lonkeugo, regele poporului Botouba, vĕḍŭ sate întregĭ împopulate cu bărbațĭ și femei micĭ, nicĭ unulŭ mai înaltŭ de 1·4 metru. Și la regele Loukengo găsĭ Dr. Wolff o seminție de piticĭ. Toțĭ piticii acestui ținutŭ se numescŭ Batua. Iubescŭ cu deosebire vênatulŭ și cultivarea vinului de palmĭ. În generalŭ piticii trăescŭ pentru ei; câte odată intră și ei în legăturĭ cu rassele cele marĭ. Se încheiă astfelŭ căsĕtoriĭ între Bahubas și Batua.

Piticii se urca cu mare îndeletnicire [illegible]urile cele mai înalte ale palmilorŭ, ca sĕ strîngă de-acolo suculŭ lorŭ; cu mare dibăciă sciu ei sĕ facă și sĕ așeḍe curse pentru animale sĕlbatice, și sĕ le surprindă. Ce privesce formațiunea corpului lorŭ, suntŭ bine desvoltațĭ. Înălțimea lorŭ în genere e cam de 1·3 metri, colórea pielei lorŭ e brună-galbină, mai puținŭ întunecată ca aceea a rasselorŭ mai marĭ. Pĕrulŭ de pe capŭ este scurtŭ și lânosŭ. Batua n'are barbă și nicĭ Akka. După spusele indigenilorŭ s'ar afla în Nord seminții de piticĭ, carĭ au barbă mare, pe care ungêndu-o cu unŭ felŭ de untură o pórtă rĕsucită ca fuiórele. Tóte aceste seminții singuratice nu mai alcătuescŭ o poporațiune; ele sunt astăḍĭ împrăștiate printre popórele mai marĭ și suntŭ rĕmășița unei rasse a străvechilorŭ locuitorĭ.

—0—

Necrologŭ. — *Maria* vĕd. *Teodorŭ Dsanly* nǎscutǎ *Minco* a încetatŭ din viéță la 24 Decemvre 1886 (5 Ian. 1887) 2 óre diminéța în etate de 69 anĭ, împărtășită cu sfintele taine. Despre acéstă ireparabilă perdere sĕ încunoscințéză tóte rudale, amicii și cunoscuții defunctei. Rĕmășițele pămĕntescĭ ale scumpei reposate s'au ridicatŭ în 26 Dec. 1886 (7 Ian. 1887) la 3 óre p. m. din ca, sele Nr. 34 tĕrgulŭ cailorŭ și s'au înmormĕntatŭ în cimiterulŭ bisericei grecescĭ în aceeașĭ curte. Brașovŭ 24 Dec. 1886 (5 Ian. 1887). *Maria D. Minco*, ca cumnată. *Constantinŭ Minco*, ca frate. *Anna Parthenie* născ. *Minco*. *Ecaterina Ignatovits* născ. *Minco*, ca surorĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.

Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 4 Ianuariu st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	103.95
Rentă de hârtiă 5%	93 50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	117 75
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.30
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.30
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.30
Bonurĭ rurale transilvane	104.80
Bonurĭ croato-slavone	105 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121 —
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124 30
Renta de hârtiă austriacă	83.—
Renta de arg. austr.	84 —
Renta de aurŭ austr.	114 20
Losurile din 1860	138.—
Acţiunile băncel austro-ungare	880.—
Act. băncel de creditŭ ung.	302.50
Act. băncel de creditŭ austr.	293.10
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.75
Londra 10 Livres sterlinge	126.15

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 5 Ianuariu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.42	Vênd.	8.44
Argint românesc	»	8.40	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	9.90	»	9.94
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.33
Imperialĭ	»	10.30	»	10.33
Galbenĭ	»	5.93	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr- 4732/1886. 2—3

Publicaţiune,

referitóre la aşternerea fasiunilorŭ dărei pe câştigŭ de Classa a III şi a IV, a fasiunilorŭ dărei pe camete după capitalŭ, precum şi a fasiunilorŭ capitalilorŭ passive.

In urma ordinaţiunei Inaltului Ministeriu reg. ung. de finance ddto 23 Octomvre a. c. Nr. 60497, se provócă, spre scopulŭ conscrierei şi mĕsurărei dărei pentru anii 1887, respective 1888 şi 1889, următórele partide şi anume:

1. Toţĭ aceia, carĭ aparţinŭ clasei a IV-a a dărei pe câştigŭ precum: fabricanţii, comercianţĭ şi meseriaşĭ, banquerĭ, spiţierĭ, medicĭ, advocaţĭ, ingineurĭ, arendatorĭ etc. peste totŭ aceia, carĭ au o profesiune împreunată cu unŭ folosŭ.

2. Amploiaţĭ jurisdicţionarĭ, comunalĭ, ecclesiasticĭ, de societăţĭ şi acei privaţĭ, carĭ au unŭ salarŭ fixatŭ, pensiune sau salarŭ onorificŭ, mai departe comptabilii, casierii şi peste totŭ aceia, carĭ aparţinŭ clasei a IV-a a dărei pe câştigŭ; în fine calfele şi lucrătorii de ajutorŭ, carĭ capĕtă unŭ salarŭ mai mare decâtŭ 40 fl. pe lună, profesorii învĕţ. etc.

3. Toţĭ aceia carĭ au capitale depuse cu camete.

4. In fine aceia, pe a cărorŭ pământurĭ zacŭ capitale date cu cametă, — ca fără întârdiare sĕ-şĭ procure dela oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare cólele pentru fasionarea dărei, pe basa cărora au de a-şĭ fasiona ei înşişĭ darea. Aceste fasiunĭ, şi anume pentru dare de câştigŭ e a III şi a IV clasă precum şi acele pentru darea cametei după capitalŭ suntŭ de a se aşterne subscrisului oficiolatŭ **celŭ multŭ până în 15 Ianuariu 1887**; acele pentru capitale pasive însĕ **celŭ multŭ până în 31 Ianuariu 1887.** Fasiunile pentru capitalile pasive aşternute până în 15 Februariu 1887 se consideră numai în urma unui recursŭ, prin care are sĕ se motiveze întârdierea; acele însĕ aşternute după 15 Februariu 1887 nu se vorŭ considera sub nicĭ o împrejurare.

Aşternerea fasiunilorŭ capitalelorŭ pasive, care are sĕ se întêmple în fie-care anŭ, pentru ca sĕ se pótă considera la mĕsurarea aruncului generalŭ după darea de venitŭ, se adeveresce de cătră oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare prin estrădarea unei marce provĕdute cu datulŭ şi sigilulŭ oficiului de dare. Acéstă marcă valoréză pentru partidă ca documentŭ asupra aşternerei fasiunilorŭ. Acele partide, carĭ afară de cametele pentru capitalŭ plătescŭ pentru sumele, cu care suntŭ împovĕrate pământurile lorŭ, cuota de amortisare, au ca sĕ-i inducă în cólele de fasionare atâtŭ suma primordială, câtŭ şi suma câtŭ s'a plătitŭ în decursulŭ timpului prin amortisaţiune séu prin rate; în fine are sĕ se amintéscă cameta, ce are de a se plăti creditorului pentru capitalŭ.

Referitorŭ la aceia carĭ aparţinŭ clasei a III-a a dărei de câştigŭ se observă, cumcă acéstă categoriă de dare, în sensulŭ §. 15 alŭ art. de lege XXIX. din 1875, se computá pe basa terminului mediu a dărei celorŭ 3 anĭ ultimĭ de dare, séu la casŭ décă profesiunea séu ocupaţiunea nu esistă de multŭ timpŭ, — după câştigulŭ curatŭ, începêndŭ de când esistă profesiunea séu ocupaţiunea, prin urmare amintiţii contribuabilĭ au sĕ fasiuneze acelŭ câştigŭ curatŭ, care s'a obţinutŭ în ultimii 3 anĭ şi anume în anii 1884, 1885 şi 1886, séu décă profesiunea séu ocupaţiunea nu esistă de atâţĭ anĭ, din timpulŭ, de când esistă.

Braşovŭ, 30 Decemvre 1886. **Oficiolatulŭ oraş. de dare.**

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.